

Jelgavā.

Es pats labi zināju, kas esmu un kas ar mani ir noticis. Tas nebija maināms. Gāju pa Katoļu ielu Jelgavā kā varens vīrs un visā saredzēju zīmes. Logi, mākoņi, pretimnācēji – visi izturējās uzkrītoši parasti. Liels suns bez saimnieka gāja man pa priekšu, un es, protams, nevarēju paiet viņam garām. Man vajadzēja savaldīties, kad, nonācis pie mērķa, sastapu savējos.

Drīz mēs klusējot un neatskatoties izklīdām uz visām pusēm. Iekaucās ģitāras, skaļas, kā arī ļoti pazīstamas. Visi nesās uz skatuvi, un mēs veikli aizdzināmies līdz pašai priekšai. Uz skatuvei tuvākā sola aizvērtām acīm gulēja slavenais Joņevs, pilnībā pārcēlies sapņu valstī un tur droši vien baudīdams skolas gadu ainas.

Līdz šim es biju tāds kā skolotājas Raudupītes mīlulītis un visai klasei liku komatus. Tas notika tā – Raudupīte lasa diktātu, noskaita teikumu vienreiz, tad otrreiz, lai pielec visiem. Otrā lasījumā pie katra komata uzsitu ar pildspalvu pa solu asu, precīzu sitienu, un tūlīt visi ielika komatu. Kad Raudupīte lasīja vēlreiz visu diktātu, es atkal noklabināju komatus. Ne tikvien ar semikolliem, bet arī ar daudzpunktēm viņiem diemžēl bija jātiek galā pašiem. Es, Raudupītes priekšā juzdams slepenu nodevēja prieku, domāju, ka skolotājām vispār nevajag būt pārāk labām.

Urbis sagrāba mikrofonu, ierēkdamies: „Sveiks Jelgavā!” Pats nezinot, viņš precīzi izkliedza vārdus, kas bija strēlnieku parole Ziemassvētku kaujās, un šoreiz vārdi aizgāja tālu. Pašā purva malā kāds guļošais uzrāvās sēdus. Jelgavas pusē bija dzirdama kanonāde. „Jau pie Jelgavas,” noteica mirušais strēlnieks un kārpījās ārā no zemes, un, uzmetis plecā šauteni, aizpogāja šineli, ašā karavīra gaitā mezdamiem trokšņa virzienā.

Paskatījies pāri upei uz pili. Tā bija tik liela, ka šķita zvilnam, nevis slejamies. Tikai vienā logā kaut kas tā kā spīdēja. Annas kundze, pils apkopēja un ilgstoša iedzīvotāja, man privātā sarunā bija atklājusi, ka pilī ir pilns ar spokiem, it īpaši otrajā stāvā.

Komentāri diktāta tekstam „Jelgavā” pēc J. Joņeva romāna „Jelgava 94”

Jelgavā. (1)

Es pats labi zināju,(2) kas esmu un kas ar mani ir noticis.(3) Tas nebija maināms.(4) Gāju pa Katoļu ielu Jelgavā kā varens vīrs un visā saredzēju zīmes.(5) Logi,(6) mākoņi,(7) pretimnācēji –(8) visi izturējās uzkrītoši parasti.(9) Liels suns bez saimnieka gāja man pa priekšu,(10) un es,(11) protams,(12) nevarēju pāriet viņam garām.(13) Man vajadzēja savaldīties,(14) kad,(15) nonācis pie mērķa,(16) sastapu savējos.(17)

Drīz mēs klusējot un neatskatoties izklīdām uz visām pusēm.(18) Iekaucās ģitāras,(19) skaļas,(20) kā arī ļoti pazīstamas.(21) Visi nesās uz skatuvi,(22) un mēs veikli aizdzināmies līdz pašai priekšai.(23) Uz skatuvei tuvākā sola aizvērtām acīm gulēja slavenais Joņevs,(24) pilnībā pārcēlies sapņu valstī un tur droši vien baudīdams skolas gadu ainas.(25)

Līdz šim es biju tāds kā skolotājas Raudupītes mīlulītis un visai klasei liku komatus.(26) Tas notika tā – (27)Raudupīte lasa diktātu,(28) noskaita teikumu vienreiz,(29) tad otrreiz,(30) lai pielec visiem.(31) Otrā lasījumā pie katra komata uzsitu ar pildspalvu pa solu asu,(32) precīzu sitienu,(33) un tūlīt visi ielika komatu.(34) Kad Raudupīte lasīja vēlreiz visu diktātu,(35) es atkal noklabināju komatus.(36) Ne tikvien ar semikoliem,(37) bet arī ar daudzpunktēm viņiem diemžēl bija jātiek galā pašiem.(38) Es,(39) Raudupītes priekšā juzdams slepenu nodevēja prieku,(40) domāju,(41) ka skolotājām vispār nevajag būt pārāk labām.(42)

Urbis sagraba mikrofonu,(43) ierēkdamies(44) „(45)Sveiks Jelgavā!(46)”(47) Pats nezinot,(48) viņš precīzi izkiedza vārdus,(49) kas bija strēlnieku parole Ziemassvētku kaujās,(50) un šoreiz vārdi aizgāja tālu.(51) Pašā purva malā kāds guļošais uzrāvās sēdus.(52) Jelgavas pusē bija dzirdama kanonāde.(53) „(54)Jau pie Jelgavas,(55)”(56) noteica mirušais strēlnieks un kārpījās ārā no zemes,(57) un,(58) uzmetis plecā šauteni,(59) aizpogāja šineli,(60) ašā karavīra gaitā mezdāmieš trokšņa virzienā.(61)

Paskatījos pāri upei uz pili.(62) Tā bija tik liela,(63) ka šķita zvilnam,(64) nevis slejamies.(65) Tikai vienā logā kaut kas tā kā spīdēja.(66) Annas kundze,(67) pils apkopēja un ilgstoša iedzīvotāja,(68) man privātā sarunā bija atklājusi,(69) ka pilī ir pilns ar spokiem,(70) it īpaši otrajā stāvā.(71)

Ar pieturzīmēm atdalāmas konstrukcijas diktāta tekstā

I rindkopa

1. Pēc virsraksta punktu nevērtē.
2. Komats pirms vienlīdzīgiem palīgteikumiem.
3. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
4. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
5. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
6. Komats starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
7. Komats starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
8. Domuzīme atdala vispārinošo vārdu no vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
9. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
10. Komats atdala salikta teikuma daļas.
- 11., 12. Komati atdala iespraustu vārdu.
13. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
14. Komats atdala palīgteikumu.
- 15., 16. Komati atdala divdabja teicienu.
17. Punkts stāstījuma teikuma beigās.

II rindkopa

18. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
19. Komats **vai** domuzīme atdala savrupinātu apzīmētāja grupu.
20. Komats pirms saikļa „kā arī” starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
21. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
22. Komats starp salikta teikuma daļām.
23. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
24. Komats atdala divus divdabja teicienus no pārējā teikuma.
25. Punkts stāstījuma teikuma beigās.

III rindkopa

26. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
27. Kols **vai** domuzīme atdala bezsaikļa saistījuma palīgteikumu.
28. Komats atdala vienlīdzīgus teikuma locekļus.
29. Komats atdala vienlīdzīgus teikuma locekļus.
30. Komats atdala palīgteikumu.

31. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
32. Komats atdala vienlīdzīgus teikuma locekļus.
33. Komats atdala salikta teikuma daļu.
34. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
35. Komats aiz palīgteikuma.
36. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
37. Komats starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem ar saikli „ne tikvien – bet arī”.
38. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
39. , 40. Komati atdala divdabja teicienu.
41. Komats atdala palīgteikumu.
42. Punkts stāstījuma teikuma beigās.

IV rindkopa

43. Komats atdala plašāku savrupinātu grupu ar divdabi un tiešo runu.
44. Kols pirms tiešās runas.
45. Pēdiņas apakšā pirms tiešās runas.
46. Izsaukuma zīme izsaukuma teikuma beigās.
47. Pēdiņas augšā aiz tiešās runas.
48. Komats atdala divdabja teicienu.
49. Komats atdala palīgteikumu.
50. Komats atdala teikuma daļas.
51. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
52. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
53. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
54. Pēdiņas apakšā pirms tiešās runas.
55. Komats **vai** izsaukuma zīme tiešās runas beigās.
56. Pēdiņas augšā aiz tiešās runas.
57. Komats pirms atkārtota „un” starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
58. , 59. Komati atdala divdabja teicienu.
60. Komats atdala divdabja teicienu.
61. Punkts stāstījuma teikuma beigās.

V rindkopa

62. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
63. Komats atdala palīgteikumu.
64. Komats atdala vienlīdzīgus teikuma locekļus ar saikli „nevis”.
65. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
66. Punkts stāstījuma teikuma beigās.
- 67., 68. Komati atdala savrupinātu pielikuma grupu.
69. Komats atdala palīgteikumu.
70. Komats atdala paskaidrojošo vārdu grupu ar ievadītārvārdu „it īpaši”.
71. Punkts stāstījuma teikuma beigās.

